

Vlaanderen

is landbouw & zeevisserij

LEIDRAAD VOOR ERKENNING PRODUCENTEN- EN BRANCHEORGANISATIES

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

////////////////////////////////////

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

Colofon

Auteur(s)

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Verantwoordelijke uitgever

Patricia De Clercq, administrateur-generaal

Depotnummer

D/2026/3241/156

Lay-out

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

U kan onze privacyverklaring terugvinden op www.vlaanderen.be/landbouw/privacy

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

Agentschap Landbouw en Zeevisserij (2026) Leidraad voor erkenning producenten- en bracheorganisaties, Brussel.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Als u toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hier graag bij helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

Deze publicatie werd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze publicatie. De gebruiker van deze publicatie ziet af van elke klacht tegen het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

INHOUD

Samenvatting	5
1 Algemeen kader	6
2 Producentenorganisaties (PO)	7
2.1 Wat is een producentenorganisatie?	7
2.2 Doelstellingen van een producentenorganisatie	7
2.3 Erkenningsvoorwaarden producentenorganisatie	8
2.4 Vestiging en leden	8
2.5 Minimumvoorwaarden per sector	9
2.6 Leveringsplicht	9
2.7 Uitzondering op de mededingingsregels	9
2.8 Operationele programma's	10
2.9 Unie van producentenorganisaties (UPO)	10
3 Brancheorganisaties (BO).....	10
3.1 Wat is een brancheorganisatie?	10
3.2 Doelstellingen van een brancheorganisatie	10
3.3 Erkenningsvoorwaarden brancheorganisatie	12
3.4 Brancheorganisaties en oneerlijke handelspraktijken	12
4 Niet-leden: uitbreiding van regels	13
4.1 Wat betekent uitbreiding van regels?	13
4.2 Voorwaarden	13
4.3 Financiële bijdrage van niet-leden	14
5 Mededinging	14
6 Steunmogelijkheden	16
7 Praktijk: Voordelen en aandachtspunten	16
7.1 Producentenorganisaties	16
7.2 Brancheorganisaties	19
8 Wetgeving	21
8.1 EU-verordening 1308/2013, artikel 153: Statuten van producentenorganisaties	21
8.2 Wetgeving erkenning producentenorganisatie en brancheorganisatie	22

SAMENVATTING

Een producentenorganisatie (PO) is een samenwerkingsverband van landbouwproducenten binnen één sector in de land- en tuinbouw. Door zich te organiseren, kunnen producenten gezamenlijk taken opnemen die individueel moeilijker of minder efficiënt zijn, zoals verpakking en verkoop, kwaliteitscontrole en opslag en logistiek. Een producentenorganisatie moet minstens één doelstelling nastreven.

Om erkend te worden als producentenorganisatie in Vlaanderen moet je als organisatie:

- een coöperatie zijn (met uitzonderingen in sector zuivel en unies van producentenorganisaties in de sector groenten en fruit)
- je hoofdzetel hebben in het Vlaamse Gewest
- voldoen aan de minimumvoorwaarden per sector, die betrekking hebben op het minimumaantal leden en voor groenten en fruit de minimumwaarde van de afgezette productie. In de groente- en fruitsector geldt momenteel een leveringsplicht van 100%.
- beschikken over statuten
- aantonen dat je in staat bent je werk naar behoren te verrichten, vanuit het oogpunt van duur, efficiëntie, personele, materiële en technische ondersteuning van je leden

Alle erkende producentenorganisaties genieten een uitzondering op de mededingingsregels.

Enkel producentenorganisaties in groenten en fruit hebben momenteel de mogelijkheid om te werken met operationele programma's, en via deze programma's sectorale steun te ontvangen.

Een unie van producentenorganisaties (UPO) is een groepering van erkende producentenorganisaties.

Een brancheorganisatie (BO) is een samenwerking tussen verschillende schakels van de keten binnen een bepaalde landbouwsector. Ze is zelf niet actief in productie, verwerking, handel of distributie, maar fungeert als een samenwerkingsplatform. Een brancheorganisatie streeft minstens één doelstelling na.

Om erkend te worden als brancheorganisatie in Vlaanderen moet je als organisatie:

- minstens twee schakels van de keten vertegenwoordigen, de productie en ten minste een van de volgende stadia van de toeleveringsketen
- een evenwichtige vertegenwoordiging van de toeleveringsketen hebben
- je hoofdzetel hebben in het Vlaamse Gewest
- een aanzienlijk deel (hectaren, omzet,...) van de economische activiteiten van de sector vertegenwoordigen
- je mag geen prijs- of volumeafspraken maken

Meer gedetailleerde uitleg over de wetgeving en de praktijk, en over de uitbreiding van de voorschriften naar niet-leden en het mededingingsrecht, staat in deze leidraad. Op de [website](#) vindt u ook de formulieren voor erkenning van een producenten- of brancheorganisatie.

1 ALGEMEEN KADER

Deze leidraad is bedoeld voor:

- Producenten die samen een producentenorganisatie (PO) willen oprichten;
- Actoren uit verschillende schakels van de agrovoedingsketen (productie, verwerking, handel, distributie) die samen een brancheorganisatie (BO) willen oprichten.

In de volgende sectoren kan een erkenning als producentenorganisatie of brancheorganisatie worden aangevraagd:

Tabel 1 Sectoren met erkenningsmogelijkheden als producenten- of brancheorganisatie

Sectoren met erkenningsmogelijkheden voor producentenorganisatie of brancheorganisatie
Aardappelen
Bananen
Bijenteelt
Cichorei
Eieren
Gedroogde voedergewassen
Granen
Groenten en fruit
Hop
Konijnen
Levende planten en producten van bloementeel
Melk en zuivelproducten
Olijfolie en tafelolijven
Rijst
Rundvlees
Ruwe tabak
Schapen- en geitenvlees
Suiker
Varkensvlees
Vlas en hennep
Vlees van pluimvee
Wijn
Zaaizaad
Zijderupsen

////////////////////////////////////

2.1 WAT IS EEN PRODUCENTENORGANISATIE?

2.3 ERKENNINGSVOORWAARDEN PRODUCTENTENORGANISATIE

Om erkend te worden als producentenorganisatie moet je als organisatie:

- een coöperatie zijn (met uitzondering van sector zuivel en unies van producentenorganisaties in de sector groenten en fruit);
- erkend zijn door de Nationale Raad voor Coöperaties (indien de organisatie een coöperatie is);
- een hoofdzetel hebben in het gewest van erkenning (voor Vlaanderen in het Vlaamse Gewest). Zie vestiging en leden voor sectorale eisen en de reikwijdte van dit lidmaatschap (zie hieronder);
- voldoen aan de minimumvoorwaarden per sector (zie hieronder);
- beschikken over statuten conform EU-verordening 1308/2013 (zie [EU-verordening 1308/2013, artikel 153: Statuten van producentenorganisaties](#));
- aantonen dat je in staat bent je werk naar behoren te verrichten, vanuit het oogpunt van duur, efficiëntie, personele, materiële en technische ondersteuning van je leden (vb. aantal personeelsleden, aanwezigheid infrastructuur...).

De documenten en informatie die nodig zijn tot erkenning als producentenorganisatie kan u terugvinden in het formulier erkenningaanvraag producentenorganisatie.

(<https://lv.vlaanderen.be/landbouwbeleid/samenwerking-de-keten>)

2.4 VESTIGING EN LEDEN

- De producentenorganisatie moet gevestigd zijn in het gewest waar de erkenning wordt aangevraagd. Voor Vlaanderen is dat dus het Vlaamse Gewest. Voor de sector groenten en fruit en de sector melk- en zuivelproducten dienen producentenorganisaties aan te tonen dat het grootste deel van hun leden gevestigd zijn in het Vlaamse Gewest of dat de waarde van hun productie afgezet wordt in het Vlaamse Gewest.
- De erkenning geldt voor heel België.
- Buitenlandse leden of leden uit een ander gewest zijn toegelaten.
- Een producent kan slechts lid zijn van één producentenorganisatie in dezelfde sector.

////////////////////////////////////

2.5 MINIMUMVOORWAARDEN PER SECTOR

Per sector gelden specifieke minimumvoorwaarden om erkend te kunnen worden, vastgelegd via ministeriële besluiten. Deze hebben betrekking op het minimumaantal leden en/of de minimumwaarde van de afgezette productie (WAP). De minimumvoorwaarden verschillen dus per sector en zijn voorlopig vastgelegd voor volgende sectoren:

Tabel 3 Minimumvoorwaarden producentenorganisaties per sector volgens ministeriële besluiten

Sector	Minimumaantal leden en/of WAP
Groenten en fruit	Minimumaantal actieve leden 40 (uitz. champignons 10) Minimumbedrag WAP 5.000.000 euro
Zuivel	Minimumaantal actieve leden 40
Varkensvlees	Minimumaantal actieve leden 40 (uitz. bio 10)
Pluimvee (eieren en vlees van pluimvee)	Minimumaantal actieve leden 20 (uitz. bio 7)
Rundvlees	Minimumaantal actieve leden 40 (uitz. bio 5)
Aardappelen	Minimumaantal actieve leden 40 (uitz. bio 10)

2.6 LEVERINGSPLICHT

Een erkende PO kan onderhandelen over de volledige of een deel van de productie van haar leden. De groente- en fruitsector is momenteel de enige sector waarvoor een (100%) leveringsplicht geldt. Dat betekent dat leden hun volledige productie van de betrokken producten via de producentenorganisatie afzetten.

Voor andere sectoren is er geen verplichting voor de leden om hun productie via de producentenorganisatie te leveren.

2.7 UITZONDERING OP DE MEDEDINGINGSREGELS

Alle erkende producentenorganisaties genieten een uitzondering op de mededingingsregels. Dat betekent dat zij:

- prijs- en volumeafspraken mogen maken binnen de producentenorganisatie en
- mogen onderhandelen in naam en voor rekening van hun leden.

Deze uitzondering geldt enkel voor erkende producentenorganisaties en binnen de grenzen van de Europese regelgeving.

Specifiek voor de sector zuivel, mogen de producentenorganisaties onderhandelen in naam en voor rekening van hun leden op voorwaarde dat:

- het volume rauwe melk waarover onderhandeld wordt niet meer dan 4 % van de totale productie van de Unie bedraagt;
- het volume rauwe melk waarover onderhandeld wordt en dat in een bepaalde lidstaat wordt geproduceerd niet meer dan 33 % van de totale nationale productie van die lidstaat bedraagt, en
- het volume rauwe melk waarover onderhandeld wordt en dat in een bepaalde lidstaat wordt geleverd, niet meer dan 33 % van de totale nationale productie van die lidstaat bedraagt.

2.8 OPERATIONELE PROGRAMMA'S

Sectorale steun via operationele programma's (OP's) is een instrument van de gemeenschappelijke marktordening, waarbij erkende producentenorganisaties een meerjarenprogramma indienen met acties om hun sector te versterken. Voorbeelden van deze acties (interventies genoemd) zijn milieumaatregelen, kwaliteitsverbetering, crisispreventie, promotie,.... Kosten van de goedgekeurde interventies worden gesubsidieerd met steun van de EU.

Enkel producentenorganisaties in groenten en fruit hebben momenteel de mogelijkheid om te werken met operationele programma's, en dus om sectorale steun te ontvangen.

2.9 UNIE VAN PRODUCENTENORGANISATIES (UPO)

Het is ook mogelijk om een unie van producentenorganisaties te laten erkennen. Een UPO is een groepering van erkende producentenorganisaties.

De UPO moet:

- haar hoofdzetel hebben in het gewest van erkenning (voor Vlaanderen is dat het Vlaamse Gewest);
- een belangrijk aantal aangesloten producentenorganisaties hebben en/of de aangesloten organisaties moeten in Vlaanderen een belangrijk deel van de omzet realiseren.

Een UPO met leden (producentenorganisaties) uit het buitenland wordt een transnationale UPO genoemd (TUPO).

3 BRANCHEORGANISATIES (BO)

3.1 WAT IS EEN BRANCHEORGANISATIE?

Een brancheorganisatie is een samenwerking tussen verschillende schakels van de keten binnen een bepaalde landbouwsector. Brancheorganisaties zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de landbouwers én uit vertegenwoordigers van de voedingsketen. Ze is zelf niet actief in productie, verwerking of handel, maar fungeert als een samenwerkingsplatform.

3.2 DOELSTELLINGEN VAN EEN BRANCHEORGANISATIE

Een brancheorganisatie moet minstens een van de volgende doelstellingen nastreven:

Doelstellingen
De kennis inzake en de doorzichtigheid van de productie en de markt verbeteren, onder meer door bekendmaking van geaggregeerde statistische gegevens over de productiekosten en de prijzen - eventueel vergezeld van prijsindicatoren, de volumes en de looptijd van vooraf gesloten contracten - alsook middels terbeschikkingstelling van analyses van potentiële toekomstige marktontwikkelingen op regionaal, nationaal of internationaal niveau
De raming van het productiepotentieel en de notering van de publieke marktprijzen
Bijdragen tot een betere coördinatie van de wijze waarop producten op de markt worden gebracht, in het bijzonder aan de hand van onderzoek en marktstudies
Verkenning van potentiële exportmarkten
Het opstellen van standaardcontracten die verenigbaar zijn met de voorschriften van de Europese Unie voor de verkoop van landbouwproducten aan kopers en/of de toelevering van verwerkte producten aan distributeurs en kleinhandelaren, rekening houdend met de noodzaak om eerlijke mededingingsvoorwaarden tot stand te brengen en verstoringen van de markt te voorkomen
Het potentieel van de producten optimaal benutten, ook wat de afzetmogelijkheden betreft, en initiatieven ontwikkelen om de economische concurrentiekracht en het innovatievermogen te verbeteren
Gegevens verschaffen en onderzoek verrichten om de productie en in voorkomend geval de verwerking en de afzet te vernieuwen, te rationaliseren, te verbeteren en te richten op producten die beter op de eisen van de markt en op de smaak en de verwachtingen van de consument zijn afgestemd, met name wat de kwaliteit van de producten betreft, inclusief de specifieke kenmerken van producten met een beschermde oorsprongsbenaming of een beschermde geografische aanduiding, en wat de bescherming van het milieu betreft
Methoden zoeken die minder diergeneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen vergen, het verbruik van andere productiemiddelen optimaliseren, de kwaliteit van de producten en het behoud van bodem en water garanderen, de voedselveiligheid met name via traceerbaarheid van producten bevorderen, alsook de gezondheid en het welzijn van dieren verbeteren
Methoden en instrumenten ontwikkelen om de kwaliteit van het product te verbeteren in alle stadia van de productie, alsook in voorkomend geval van de verwerking en de afzet
Alles in het werk stellen om de biologische landbouw, de oorsprongsbenamingen, de kwaliteitslabels en de geografische aanduidingen te verdedigen, te beschermen en te bevorderen
Onderzoek naar een geïntegreerde, duurzame productie of naar andere milieuvriendelijke productiemethoden bevorderen en verrichten
Een gezonde en verantwoorde consumptie van de producten in de interne markt stimuleren en/of voorlichting verstrekken over de schade die wordt veroorzaakt door riskante consumptiepatronen
De consumptie van de producten bevorderen en/of voorlichting over de producten in de interne markt en de externe markten verstrekken
Bijdragen aan het beheer en de ontwikkeling van initiatieven voor de valorisatie van bijproducten en bijdragen aan de beperking en het beheer van afvalstoffen
Standaardclausules betreffende waardeverdeling, waaronder op de markt gegenereerde winsten en verliezen, in de zin van artikel 172 bis 1308/2013 vaststellen, waarin wordt bepaald hoe ontwikkelingen van de relevante marktprijzen van de betrokken producten of andere grondstoffenmarkten tussen hen moeten worden toegewezen
Maatregelen bevorderen en uitvoeren om risico's in verband met de gezondheid van dieren, gewasbescherming en het milieu te voorkomen, te beheersen en te beheren, onder meer door onderlinge fondsen op te richten en te beheren of door bij te dragen aan deze fondsen, met het oog op de betaling van financiële compensaties aan landbouwers voor de kosten en economische verliezen die voortvloeien uit de bevordering en uitvoering van deze maatregelen

4 NIET-LEDEN: UITBREIDING VAN REGELS

4.1 WAT BETEKEN UITBREIDING VAN REGELS?

Uitbreiding van de regels of voorschriften betekent dat een producentenorganisatie of brancheorganisatie voorschriften die al van toepassing zijn binnen de organisatie kan opleggen aan de hele sector.

Op verzoek van de producentenorganisatie of brancheorganisatie kan de Vlaamse Regering de regels algemeen bindend verklaren voor alle operatoren binnen de sector, voor een beperkte periode binnen een bepaalde economische regio.

Een economische regio is een geografische zone die bestaat uit aan elkaar grenzende of naburige productiegebieden met homogene productie- en afzetomstandigheden of uit de regio waar producten met een erkende beschermde oorsprongsbenaming of beschermde geografische aanduiding worden geproduceerd.

4.2 VOORWAARDEN

- De organisatie moet erkend en representatief zijn:
 - Voor producentenorganisaties groenten en fruit: ten minste 60% (aandeel) van de productie verhandeling of verwerking van het betrokken product in de regio('s);
 - Voor andere sectoren (producentenorganisatie, brancheorganisatie): ten minste 2/3 (aandeel) van de productie, verhandeling of verwerking van het betrokken product in de regio ('s);
 - Extra voor producentenorganisaties: meer dan 50% van de betrokken producenten.
- De regels moeten al intern worden toegepast;
- De regels moeten bijdragen aan wettelijk vastgelegde doelstellingen:

Tabel 5 Doelstellingen uitbreiding regels producenten- of brancheorganisaties

Doelstellingen
Rapportage over productie en afzet
Productievoorschriften die stringenter zijn dan de nationale of de EU-regelgeving en de daarin vastgestelde voorschriften
Opstelling van met de regelgeving van de Europese Unie verenigbare standaardcontracten
De afzet
De milieubescherming
Maatregelen om het potentieel van producten te bevorderen en optimaal te benutten
Maatregelen ter bescherming van biologische landbouw, oorsprongsbenamingen, kwaliteitslabels en geografische aanduidingen
Onderzoek met het oog op de valorisatie van de producten met name via nieuwe gebruiksmogelijkheden die de volksgezondheid niet in gevaar brengen
Studies om de productkwaliteit te verbeteren
Onderzoek naar met name teeltmethoden die een geringer gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of dierengeneesmiddelen mogelijk maken en het behoud van de bodem en het behoud of de verbetering van het milieu garanderen.
Definitie van minimumkenmerken en –normen inzake verpakking en aanbiedingsvorm
Gebruik van gecertificeerd zaaizaad, behalve wanneer het wordt gebruikt voor de biologische productie in de zin van Verordening (EU) 2018/848, en de monitoring van de kwaliteit van de producten
De preventie en de beheersing van fytosanitaire risico's en risico's op het gebied van diergezondheid, voedselveiligheid of milieu
Het beheer en de valorisatie van bijproducten

////////////////////////////////////

4.3 FINANCIËLE BIJDRAGE VAN NIET-LEDEN

Financiële bijdrage van niet-leden betekent dat wanneer een producentenorganisatie of brancheorganisatie een regel wil uitbreiden naar niet-leden, hier ook kosten aan verbonden zijn die rechtstreeks voortvloeien uit de activiteit/regel. Men gaat dan die kosten ook doorrekenen naar niet-leden die voordeel ondervinden van deze regel.

De Vlaamse Regering kan dus, op vraag van de betrokken (unie van) producentenorganisatie of brancheorganisatie en na consultatie van alle belanghebbenden, besluiten dat ook niet bij de (unie van) producentenorganisatie of brancheorganisatie aangesloten personen of groepen voordeel hebben bij de activiteiten van de betrokken (unie van) producentenorganisatie of brancheorganisatie.

De Vlaamse Regering neemt binnen 6 maanden na de ontvangst van een aanvraag een beslissing over het toelaten van het eisen van financiële bijdragen van niet-leden en specificeert dit in een besluit van de Vlaamse Regering.

5 MEDEDINGING

Het mededingingsrecht bepaalt dat concurrenten zelfstandig actief op de markt moeten opereren en dat zij bijvoorbeeld geen prijsafspraken met elkaar mogen maken of areaalbeperkingen mogen afspreken. Mededingingsbeleid is vooral bedoeld om kartels te voorkomen en ervoor te zorgen dat een onderneming geen misbruik zou maken van haar dominante positie op een markt. Dat moet begrepen worden in het licht van het uiteindelijke doel: de consument beschermen tegen te hoge prijzen.

Producentenorganisaties kunnen de positie van landbouwers in de voedselketen helpen te versterken en hen in de onderhandelingen met afnemers meer macht geven. Verordening 1308/2013 artikel 209 stelt het volgende:

Artikel 101, lid 1, VWEU (de mededingingsregels, nvdr) is niet van toepassing op de overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van erkende producentenorganisaties of unies van producentenorganisaties (...) voor zover deze betrekking hebben op de productie of de verkoop van landbouwproducten of het gebruik van gemeenschappelijke installaties voor het opslaan, behandelen of verwerken van landbouwproducten (...).

De producentenorganisatie kan onderhandelen voor de totale of voor een deel van de productie van de leden. Voor de sector groenten en fruit is er verplicht om hun volledige productie via de producentenorganisatie af te zetten.

Een producentenorganisatie mag onderhandelen in naam en voor rekening van de leden voor zover de producentenorganisatie geen dominante machtspositie heeft, wat door de Europese Commissie bewust vaag geformuleerd is (artikel 208 VO (EU) 1308/2013).

Een brancheorganisatie die verticale samenwerking in de keten bevordert, is als organisatie zelf niet actief in de productie, verwerking of handel, maar kan wel alle nuttige ketenafspraken maken zolang dit maar niet over prijzen en volumes gaat.

De Europese unie voorzag in 2023 in een kader voor uitzonderingen op de mededingingsregels (VO 1308/2013 artikel 210 a) voor ondernemingen die samenwerken aan duurzaamheidsdoelstellingen. In dit vernieuwde kader worden duurzaamheidsafspraken expliciet beoordeeld, waarna ze onder bepaalde voorwaarden buiten het kartelverbod kunnen vallen.

De Belgische Mededingingsautoriteit (BMA) heeft richtsnoeren gepubliceerd die verduidelijken onder welke voorwaarden een "duurzaamheidsovereenkomst" tussen twee concurrerende ondernemingen kan ontsnappen aan het verbod op concurrentiebeperkende afspraken: [Richtsnoeren duurzaamheidsovereenkomsten.pdf](#)¹. Het tweede deel van de richtsnoeren bevat de specifieke regels die van toepassing zijn op duurzaamheidsovereenkomsten in de landbouwsector. Het verduidelijkt onder meer in welke gevallen ondernemingen een vrijstelling kunnen krijgen op basis van artikel 210 bis van de Europese "GMO"-Verordening (gemeenschappelijke marktordening). Het doel is in het bijzonder landbouwactoren te ondersteunen bij het realiseren van milieudoelstellingen, het verminderen van het gebruik van pesticiden en het verbeteren van de gezondheid en het welzijn van dieren.

Leidraad voor erkenning producenten- en brancheorganisaties pagina 15 van 22

6 STEUNMOGELIJKHEDEN

Naast operationele programma's (zie [Operationele programma's](#)), zijn er nog andere steunmogelijkheden die van toepassing kunnen zijn op producenten- en brancheorganisaties, en breder op groepen van landbouwers en eventuele andere ketenspelers.

Overzicht van mogelijke steunmaatregelen:

- Europees partnerschap voor innovatie [EIP](#)
- [Operationele programma's groenten en fruit](#)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - innovatie [VLIF-innovatie](#)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - verwerking en afzet [VLIF verwerking en afzet](#)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - opstart en overname [VLIF opstart en overname](#)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - productieve investeringen [VLIF-productieve investeringen](#)
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds - Niet productieve investeringen VLIF [NPI](#)
- [Vorming en advies: Kennisportefeuille](#)

7 PRAKTIJK: VOORDELEN EN AANDACHTSPUNTEN

Uit een recente bevraging (2026) van de al erkende producentenorganisaties en brancheorganisaties², getuigden deze producenten- en brancheorganisaties over de voor hen belangrijkste voordelen, aandachtspunten en toekomstplannen van de producentenorganisatie. Ook organisaties uit het middenveld getuigden in 2025 over de sterktes en zwaktes van erkende producenten- en brancheorganisaties³. Hieronder vatten we deze antwoorden samen. De quotes zijn van de producenten- en brancheorganisaties zelf.

7.1 PRODUCENTENORGANISATIES

7.1.1 Voordelen van erkenning tot producentenorganisatie

De vijf meest genoemde voordelen:

1. Professionalisering van organisatie en leden
2. Sterkere onderhandelingspositie en gezamenlijke marktstem
3. Efficiëntere productie en betere afstemming vraag-aanbod
4. Kennisdeling, innovatie en ondersteuning van leden
5. Toegang tot financiële steun

² De bevraging werd ingevuld door 10 producentenorganisaties en 3 brancheorganisaties. Hierop volgden nog enkele dieptegesprekken.

³ Betrokken organisaties bij de workshops in kader van de voedseldeal eerlijke prijzen: Algemeen Boerensyndicaat; Boerenbond; FIAN Belgium; Groene Kring; Belgian Feed Association; Comeos; Rederscentrale; Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij; Bioforum; FEVIA Vlaanderen; Rikolto; Voedsel Anders; Belgische Mededingingsautoriteit; Gondola Academy; ILVO; Departement Omgeving; Leefmilieu Brussel; FOD Economie; KU Leuven; UGent.

De erkenning verplicht tot structuur, planning en rapportering — wat door veel producentenorganisaties als positief wordt gezien. Producentenorganisaties zien zichzelf als motor voor professionalisering van hun sector. Dat wordt gezien als een van de meest fundamentele voordelen. Bovendien kunnen producentenorganisaties ook een belangrijke rol spelen om samenwerking te stimuleren in de bredere keten.

Vrijwel alle gehoorde producentenorganisaties benadrukken dat erkenning hun toelaat professioneler, sterker en collectiever te onderhandelen.

“Dankzij de financiële steun via het GMO-programma kunnen telers een kwalitatiever product aanleveren, milieubewuster telen en innovatiever investeren.”

7.1.2 Aandachtspunten bij erkenning tot producentenorganisatie

De vijf meest genoemde aandachtspunten:

1. Administratieve druk
2. Gebrek aan structurele financiële middelen
3. Informatieasymmetrie en nood aan onafhankelijke marktinformatie
4. Beperkte flexibiliteit in regelgeving en erkenningskaders
5. Nood aan meer samenwerking en betere instrumenten voor risicobeheer

Administratieve druk

Dat gaat voornamelijk om de administratie, controles, rapportering die met sectorale steun (GMO) gepaard gaat, en is dus enkel van toepassing op de producentenorganisaties binnen de sector groenten en fruit.

“Nadelen zijn vooral het grote administratieve werk bij controles die op de producentenorganisatie afkomt.”

Gebrek aan structurele financiële middelen

Vooraf buiten de groente- en fruitsector is er een duidelijk tekort aan structurele financiering. Producentenorganisaties geven aan dat ze hierdoor hun kerntaken niet volledig kunnen uitvoeren. De financiering is nu vaak projectmatig, onzeker of beperkt. Producentenorganisaties willen stabiele, meerjarige middelen om hun rol in professionalisering, innovatie en marktwerving waar te maken. Zonder structurele financiering blijft hun impact beperkt. Ook om de juiste profielen aan te trekken, is financiering nodig.

Anderzijds zijn ook producentenorganisaties binnen de groente- en fruitsector bezorgd over het behoud van de huidige steun vanuit het GMO-programma.

“Onze organisatie mist financiële middelen, waardoor het niet mogelijk is om onze leden adequaat te ondersteunen.”

“Het ontbreken van steun op basis van de WAP (waarde afgezette productie) betekent een gemiste opportuniteit binnen het huidige kader. Dit instrument creëert aantoonbare meerwaarde voor onze leden en draagt bij aan de versterking van lokale ketens.”

“Het is vooral belangrijk dat de steun die vandaag in het huidige GMO-programma voorzien is, ook in de toekomst gegarandeerd blijft.”

Informatieasymmetrie en nood aan onafhankelijke marktinformatie

Sommige producentenorganisaties signaleren dat producenten onvoldoende toegang hebben tot betrouwbare, onafhankelijke en bruikbare marktinformatie. Dat verzwakt hun positie in de keten.

“De beschikbare marktinformatie bereikt veehouders vaak niet in een toegankelijke, toepasbare of voldoende onafhankelijke vorm.”

“Het ontbreekt aan een onafhankelijke, praktijkgerichte kennisinstantie die deze ondersteuning op een neutrale en deskundige manier kan aanbieden. Dat leidt tot onzekerheid bij veehouders en een verminderde doorstroming van betrouwbare en toepasbare kennis naar het terrein.”

Sommige regels sluiten onvoldoende aan bij de praktijk, wat de werking van producentenorganisaties belemmert. De regelgeving is te uniform en houdt onvoldoende rekening met sectorale realiteit. Vooral in de veehouderij leidt dat tot knelpunten. Producentenorganisaties vragen meer maatwerk, flexibiliteit en sector-specifieke erkenningsvoorwaarden.

“Het verbod op dubbel lidmaatschap verhindert dat producenten optimaal profiteren van complementariteit tussen PO's, terwijl dit net hun weerbaarheid en marktpositie zou kunnen versterken.”

Producentenorganisaties willen sterker samenwerken — onderling, in de keten en met het beleid — maar missen stimulansen en instrumenten.

Versterking van thema's zoals duurzaamheid, kwaliteit en imago

De samenwerking binnen een brancheorganisatie laat toe om in te zetten op thema's die een lange termijn en ketenbrede aanpak vragen, zoals duurzaamheid, kwaliteit en imago.

“Onze BO versterkt bepaalde thema's zoals duurzame zuivelketen, verbeteren kwaliteit en samenstelling van melk, voedselveiligheid”

7.2.2 Aandachtspunten bij erkenning tot brancheorganisatie

De drie meest genoemde aandachtspunten:

1. Gebrek aan structurele financiële middelen
2. Gebrek aan toegang tot data
3. Nood aan meer doorvertaling in beleid

Gebrek aan structurele financiële middelen

De effecten van wat brancheorganisaties doen zijn weinig zichtbaar op korte termijn waardoor het moeilijk is om financiële steun te krijgen via hun leden. Die financiële steun is voornamelijk nodig om iemand te betalen die de keten samenbrengt. Bovendien is er het risico dat anderen financiële noden doorschuiven naar de brancheorganisatie.

“Als bepaalde organisaties hun financiële noden willen afwenden op de sector, is het makkelijk om naar de BO toe te stappen”

Gebrek aan toegang tot data

“vlotte toegang tot gegevens van branchespelers is nodig, bijvoorbeeld om de inning van sectorbijdragen mogelijk te maken”

Nood aan meer doorvertaling in beleid

Erkenning wordt niet altijd benut door het beleid, zoals de doorvertaling van sectorakkoorden in beleid.

“De hefboom van de erkenning wordt niet altijd helemaal benut... vertaling op beleidsvlak blijft uit.”

8.1 EU-VERORDENING 1308/2013, ARTIKEL 153: STATUTEN VAN PRODUCENTENORGANISATIES

- a) de door de producentenorganisaties vastgestelde voorschriften inzake de verstrekking van productiegegevens, productie, afzet en milieubescherming toe te passen;
- b) zich per geproduceerd product slechts bij een enkele producentenorganisatie aan te sluiten; lidstaten kunnen evenwel in naar behoren gemotiveerde gevallen afwijken van deze voorwaarde indien landbouwers twee verschillende productie-eenheden hebben die zich in verschillende geografische gebieden bevinden;
- c) de door de producentenorganisatie voor statistische doeleinden gevraagde inlichtingen te verstrekken.

- a) procedures voor het bepalen, het vaststellen en het wijzigen van de onder 1 a) bedoelde voorschriften;
- b) door de leden te betalen financiële bijdragen voor de financiering van de producentenorganisatie;
- c) voorschriften op grond waarvan de aangesloten producenten op democratische wijze toezicht kunnen uitoefenen op hun organisatie en haar besluiten, evenals op haar rekeningen en begrotingen;
- d) sancties bij overtreding van de statutaire verplichtingen, met name bij niet-betaling van de financiële bijdragen, of van de door de telersvereniging vastgestelde voorschriften;
- e) voorschriften ten aanzien van de toelating van nieuwe leden, in het bijzonder een minimale lidmaatschapsduur van een jaar;
- f) de voor de werking van de organisatie vereiste boekhoudkundige en budgettaire voorschriften.

De leden 1, 2 en 2 bis zijn niet van toepassing op producentenorganisaties in de sector melk en zuivelproducten.

8.2 WETGEVING ERKENNING PRODUCENTENORGANISATIE EN BRANCHEORGANISATIE

Toegepaste wetgeving

VERORDENING (EU) Nr. 1308/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende erkenningen van producenten- en brancheorganisaties (31/01/2014)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende contractuele onderhandelingen en aanbodregulering van producten met een beschermde oorsprongsbenaming of een beschermde geografische aanduiding in de sector melk en zuivelproducten (23/12/2022)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de gemeenschappelijke ordening van de markten in de sector groenten en fruit (18/11/2022)

Ministerieel besluit houdende uitvoering van artikel 2 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 2014 betreffende erkenningen van producenten- en brancheorganisaties,

voor de sector aardappelen

voor de sector rundvlees

voor de sector varkensvlees

voor de sector eieren

voor de sector vlees van pluimvee

Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 december 2012 houdende uitvoering van artikel 2, tweede lid, en artikel 20 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012 betreffende contractuele betrekkingen en samenwerking in de sector melk en zuivelproducten

Ministerieel besluit houdende uitvoering van artikelen 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 over de gemeenschappelijke ordening van de markten in de sector groenten en fruit.